

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

3 Nunquid lex vetus ad sui obseruantia[m] per temporalium promissiones
& co[m]minationes debuit suos subditos inducere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

ARTICVLVS III.

Utrum lex vetus ad sui obseruantiam per temporalium promissiones & comminationes, debuit subditos inducere.

Post veteris legis precepta, sequitur in tertio articulo vt dicamus de eius premijs & penis, quibus eius cultores & alieiebantur ad eius obedientiam, & à transgressione deterrebantur. **Q**uæritur, inquam, vtum docuerit promissiones illas & comminationes esse temporales? & arguitur à parte negatiua. Intentio diuinæ legis est, homines Deo amore, & timore subijcere: secundum illud Deut. 10. Et tunc Israel quid Dominus Deus tuus petit à te, nisi vt timeas Dominum Deum tuum, & ambules in vijs eius, & diligas eum temporalis autem cupiditas à Deo animo longem abducit: secundum illud August. lib. 83. quæstionum q. 36. Venenum charitatis est cupiditas: ergo ille stamta illa ac terribilitate minime diuinam legem deiebant. **S**ecundo; Leges humane inde apparent deieiores, quod per hæc lubrica, percuntiaque temporalia ad bonum ciues promouent: lex ergo diuina quæ ad immortalem felicitatem mortales ducit, non deberet similibus munusculis ac deterticulis vti, atque eo minime, quod temporalium prosperitas communis est iniustis cum iustis, atque aduersitas iustis etiam cum iniustis, secundum illud Eccl. 9. Vniuersa temporalia hæc eueniunt iusto & impio: bono & malo: mundo & immundo: immolanti victimas, & sacrificia contemnenti, ergo temporalia bona vel mala incongruenter statuuntur, vt præmia vel pena mandatorum legis diuinæ. In contrarium autem est illud nuperrime citatum Isaia. 1. Si volueritis & audieritis me, bona terre comedetis: quod si nolueritis, & me ad iracundiam prouocaueritis, gladius deuorabit vos.

Adnotandus est in primis quæstionis titulus. Haud n. in dubium reuocatur, quin custodes ilius legis per fidem & gratiam Iesu Christi præmia consequerentur a tera, transgressoresq; afficerentur perpetuas

supplicijs, sicut Euangelicis professoribus contingit. Effullerat namque antiquis illis alterius vitæ lumen: vt patet Genes. 37. Descendam ad filium meum lugens in infernum. Sic enim appellabant decesum vitæ præsentis: propterea quod illis nondum coelestes fores patebant: quare etiam iusti descendebant ad limbum. Et Ezech. 37. aperta extat futura resurrectionis prophætia in campo illo, quem prophætice cernebat plenum ossibus. Nam dictum est ei, Putaine viuent ossa ista? Et sequitur. Ecce ego mittam in vos spiritum & viuetis: Iob. 19. Credo quod redemptor meus viuit. Et act. 23. mentio fit opinionis Sadducæorum negantium resurrectionem mortuorum contra fidem quam reliquus populus sustinebat. Et David in Psalm. 101. In memoria eterna erunt iusti. Et Sap. quinta. Tunc stabunt iusti. in magna constantia aduersus eos qui se angustauerunt. Et de miseris supplicia luentibus subditur. Videntes turbabuntur terrore horribili, & c. Igitur quod in quæstionem producitur non est cur non fuerint illi patres aut præmia, aut puniti nisi temporaliter: sed cur, cum eadem illos sicut nos, præmia, & supplicia maneret sempiterna, non fuerint in lege scripta nisi temporalia. Respondetur ergo vnica conclusione. Concedens fuit & illi populo congruentissimum, vt illis pollicitationibus, & comminationibus temporalium adduceretur. iam enim superiori libro monstratum est leges ad sui obseruantiam suppliciorum metu præmiorumq; spe hoies attrahere: instar scientiarum speculatiuarum, quæ per principiorum cognitinem ad conclusionum assensum permouent. Quapropter ea esse debet legislatoris prudentia, vt secundum ingenia ciuium præmia statuat quæ supplicia, populum aut illum Paul. ad Galat. vt q. præcedenti meminimus, puero confert dum sub pelagogo eruditur: sed naturale puerorum ingenium est, solis illis munusculis allici, quæ sunt ante oculos: nam ea quæ absunt, mente percipere nequeunt. Et eadem ratione punitum timore deterretur. Expediētissimū ergo fuit, vt lex illa quæ, vt dictum est, tāquam imperfectio quædam ad perfectionem Euangelij gentem illam preparabat, infimo illo præmiorum penarumq; genere vietur. Quæ p. Paulus ad Phil.

Sensu
proposi
re quæ
stionis.Cōclu
respon
sua.
Proba
tio pri
mæ con
clusio
nis.

Paulus.

Paulus
Phi.

Philipp. 3. Evangelicam familiam veluti filios iam Dei charitate prouectos, atque in hereditatem missos exemplo suo commu-
ne facit, dicens: Quæ quidem retrò sunt, obliuiscens, ad ea quæ priora sunt, extendens meipsum, ad destinatum persequor, ad brauium superna uocationis in Christo Iesu. Quicumque ergo perfecti sumus, hoc sentiamus, &c. Ecce ergo cur Exod. 30. ubi Deus apparuit Moysi, quem ad seniores populi in Aegyptum delegaret, quibus daturus erat legem, hoc tantum eis polliceretur, quod adduceret eos in regnum Chananeorum, terram, scilicet fluentem lacte & melle. Christus autem Matth. 5. lator legis nouæ, non inferius regnum, quæ cælorum, nobis proponit. Illic bona terræ promittuntur: in Euangelio uero uita æterna. Et Deut. 28. Si audieris, inquis, uocem Domini Dei tui, &c. faciet te Dominus Deus tuus excellentiorem cunctis gentibus quæ uersantur in terra: uenientque super te unicuersæ benedictiones istæ. Benedictus tu in ciuitate, & benedictus in agro, &c. Matth. autem 5. Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum. Beati mites quoniam ipsi possidebunt terram. Non utique infernam Chananeorum, lacte & melle fluentem, sed supernam Angelorum, diuino nectare exuberantem. At uero huic quæ canonica ratio est, alteram eidem proximam subiungamus ex eadem pululantem radice. Cum illa inquam quæ Christus mundo promissurus erat, uix præ sua celsitudine ab hominibus credi poterant, quia neque in cor hominibus ascenderant, consulto Deus uoluit fidelitatem suam in illis temporalibus declarare, ut certiorum arrogaret apud nos fidem, dum postmodum inuisibilia promitteret. Hac enim de causa populum illum in exilium Aegyptiacum ire sinxit, ut inde cum postea in terram promissam optima fide cum tam ingentibus signis & portentis reuocaret, nepe ut in illis, tum cælestium futuram promissiones depingeret, tum etiam, ut quam esset in suis pollicitationibus fidelis, humano generi persuaderet. Atque hac, ut reor, de causa August. 4. libr. contra Faustum, illud appellat testamentum uetus, hoc uero nouum, scilicet non ob id tantum quod illud huic præfuit, uerum & quod illius promissiones rerum erant cum tempore se-

nescentium: in nostro uero illa promittuntur, quæ sunt in æternum permanentia. Si mile est & inter supplicia illius, nostræque legis discrimen. Patet enim tum alibi sæpe, tum luculenter Leuit. 26. ubi post temporalia præmia, uidelicet, Si in præceptis meis ambulaueritis, &c. dabo uobis pluuias in temporibus suis, ut terra germinet semen suum, & id genus plurima: subdit, Quod si non audieritis me, uisitato uos uelociter in egestate & ardore, qui conficiat oculos uestros, & consumat animas uestras. Frustra seretis semen, ab hostibus deuorabitur.

At uero non sic de hoc interuallo hallucinandum est, ut quis credat neminem illic opera fecisse, nisi metu pæne. Sancti enim illi patres, ut Moyses & Abraham, & prophætæ, timore filiali Deum reuerabantur. Et uice uersa in Euangelio multi timore reuerenti pertrahuntur. Quin uero ut Apostolus ad Roman. 1. non admonet, longè apertius nobis Christus in Euangelio comminatus est Dei iram de cælo reuelatam nempe infernorum tormenta. Sed discrimen est, quod illic non comminabatur Deus nisi temporalia supplicia, nobis autem comminatur æterna. Ait enim Deus per Isaiam, si audieritis, bona terræ comedetis, quod si nolueritis, gladius deuorabit uos. Ait uero Christus. Et uobis hi in supplicium æternum: iusti autem in uitam æternam. Præterea, Lex illa plena erat timere, quare data est in monte cum tonitruis & coruscationibus: quod Exod. 20. exponens Moyses ait: Ut probaret uos uenit Deus, & ut terror illius esset in uobis: Nostra uero lex in igne amoris effulsit in die Pentecostes. Quod quidem discrimen edisserit ad Hebr. 12. Paul. Quare in illam legem peccantes, statim in supplicium rapiabantur: ut patet in conflatione uirguli, uel tradebantur Philisthæis, aut Babylo-
nijs, aut alijs hostibus quibus uindicibus iratus Deus utebatur. Vnde Dauid Psal. 77. Cum occideret eos quærebant eum, & reuertebantur. Nobis autem (quod notatu dignum est) nullum in Euangelio comminatus est Christus temporale supplicium, sed cuncta nos manent in altero sæculo. Qua de causa multo quam illi deberemus acerbiora expauescere. Sed de discrimine inter ambas leges accuratorem habebimus quæstione 7. luculentiorumque ser-

Paulus.

SOTO
diure
Legibus
Dile
13

Scelus
proposi-
tæ que
fionis.

Altera
rò con-
clusiois.

Cõ-
respon-
sua.
Prohi-
tio pri-
mæ con-
clusio-
nis.

Paulus.

August.

Paulus.

QVÆSTIO III.

DE MORTALIBVS Præceptis.

S. Tho. 1. 2. quæst. 100.

ARTICVLVS I.

Verum omnia præcepta moralia pertineant ad legem naturæ

Nætenus de legis præceptis in gñe: Descendit ergo iã est ad spēs singulas. Inter hæc aut̄ primū ac principē locū moralia obtinent. De quibus duas adornamus quæstiones: nempe hæc, de omnib. in gñe, atq; alterā singulim de singulis. De his ergo primū interrogatur, vtrū oīa pertineant ad legē naturæ. Et arguitur à parte negatiua. Primo, Eccl. 17. Præcepta moralia dicuntur disciplina: de illis. n. dñ. addidit illis disciplinā: & legē vitæ hæreditaui illos. Disciplina autem, cū per doctrinam acquiritur, contra legem naturæ diuiditur quæ vtpote non addicitur, sed naturali instinctu percipitur, nō ergo omnia præcepta moralia sūt de lege naturæ. Secundo: Lex diuina perfectior est q̄ humana: Lex at̄ humana legi naturali multa accumulât bonorū operū documēta, vnde fit, vt cum ius naturæ idem sit apud omnes: humana tamen morum instituta sint apud diuersos, diuersa: ergo multo fuit æquius vt diuina lex aliqua naturali insuper adderet. Tertio: Non solum naturalis rō, verum & fides ad morum institutum conducit. Vnde Pau. ad Galat. v. Fidem ait per dilectionem operari. fides autem sub natura lege non comprehenditur, quippe quæ super naturale rationē extollitur, ergo non omnia præcepta moralia legis diuinæ ad legem naturæ spectant. In contrarium est illud Apost. ad Rom. 2. Gentes quæ legē nō habent, naturaliter ea, quæ legis sunt, faciunt, vbi moralia præcepta designabat.

Quæstio præsens non tantum mouetur de præceptis Decalogi, verum vniuersim de cunctis quæ per se ad mores, pertinent. Ad quam duabus conclusionibus respondetur. Prior est, Vniuersa moralia præcepta nō solū quæ veteri testamento scripta sūt, immo si quæ sint alia, sunt de lege naturæ, Pro

monem, vbi de lege Euangelica dicitur nobis restat.

Ad primū arg. Ad primum igitur argumentum respōdetur, tres esse hominum ordines quantum ad temporalium cupiditatem distinctos. Vnus enim est perfectorum, qui neutrum oculum ad huiusmodi fluxibilia bona communicijunt, sed illis prorsus abiectis Deo infixi sunt. In quo ordine non erat ille populus: licet quidam rarissimi hunc gradum pertingerent: quorum ait ad Hebr. Paul. dignum non fuisse mundum. Alius est extremus ordo peruersorum, qui finem suum in huiusmodi lubricis bonis statunt. Atque horum cupiditatem asserit Augu. esse charitatis venenum.

Paulus. hunc gradum pertingerent: quorum ait ad Hebr. Paul. dignum non fuisse mundum. Alius est extremus ordo peruersorum, qui finem suum in huiusmodi lubricis bonis statunt. Atque horum cupiditatem asserit Augu. esse charitatis venenum. quibus ideo periculosa esset lex, quæ temporalia promitteret. Sed tertius est medius imperfectorum gradus: qui scilicet bona temporalia sic cupiunt, vt viam indicent ad æternorum fruitionem, quare istis salutare est per hæc temporalia ad amorem Dei pellicere. Nam vt est in Psalmo Confitebitur tibi cum benefeceris illi.

Ad secundū arg. Ad secundum respondetur, quod præstantia diuinæ legis præ humana inde deprehenditur, quod humana proponit præmia ab hominibus conferenda. Deos autem, illa quæ ipse est collaturus. Ob idque optimo iudicio illa largitur iustis & subtrahit iniustis: nisi quandoque ratio contrarium poposcerit. Vnde si historias veteris instrumenti perlustras, semper ille populus quamdiu Deo legique parebat, temporalium prosperitate affluēbat. & contra dum ab eius gratia decidebat, tunc cœli atque hostium aduersitatem experiebatur. Quod si iustos aliquos, quos ait ab Hebr.

Paulus. Paulus angustiatos, & afflictos, mala fuisse perpeffos, cuiusmodi aduersis exercebat, hoc faciebat, vt eis ad maiorem coronam cederet, quamuis, & nōnullos qui exterius legem colentes internum cor in temporalibus sentiebat infixum, sequendum illud Eccl. 9. Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longè est à me, Si necbat quidem in accumulationem ipsorum condemnationem illis siui.

Argu-
Paulus
Paulus
Paulus
Prima conclusio